

Una batalla perduda

Santiago Ramentol*
5/11/2010

El Benet XVI que visita Barcelona encarna la figura d'un Papa teòleg. No dic que sigui un Papa informat sobre la complexa teranyina del pensament i dels esdeveniments contemporanis. Pocs clergues ho són. Es tracta d'un home forjat en l'estudi de Déu i de tot allò que es relaciona amb la divinitat. I ho fa, i ho ha fet sempre, a la llum de la revelació i no de la raó, del passat i no del futur, tal com ho explica Hans Küng, el vell company d'acadèmia, en les seves memòries.

Si Benet XVI fos un papa pastoral, és a dir compromès amb la predicació de l'Evangeli tal com ho interpreta el Vaticà, la seva visita a Barcelona se cenyiria a pronunciar sermons pietosos i a repartir benediccions *urbi et orbi*. Però no. Benet XVI vol exercir de pensador i deixar la seva empremta en els cims de les carenes de la història. I per tal d'aconseguir-ho, ha assenyalat, entre d'altres, un enemic poderós: el relativisme. Es tracta de combatre aquell corrent intel·lectual que (dit ras i curt) nega l'existència de veritats absolutes. És el recurs dels escèptics i dels qui dubten davant dels dogmes. El Papa no els vol veure ni en pintura.

Però Benet XVI no lluita només contra el relativisme ètic o moral. De fet, aquest és un relativisme que la Cúria vaticana exerceix amb molta freqüència i amb un grau molt alt de *finezza* i elasticitat: el bé i el mal, el diner, el poder, la guerra, les injustícies, la tirania... Al Papa li preocupa, sobretot, l'escepticisme doctrinal, molt més perillós per a la supervivència de l'estructura. I aquesta n'és la clau.

L'ideari cristià té un component humanístic alliberador molt potent que rau amagat sota nombroses capes de doctrina i normes absurdes, construïdes al llarg de dos mil anys, per tal de consolidar el poder jeràrquic: dogmes, litúrgies, prohibicions, misteris, supersticions... El Papa ho coneix (Hans Küng li ho ha explicat), però no pot, no sap o no vol abandonar el castell de l'ortodòxia fonamentalista.

I aquesta és una batalla perduda, perquè el dubte metòdic (allò que Benet XVI combat) és la base del coneixement. Unamuno deia que una fe que no vacil·la no és una fe: és un mer automatisme psicològic. Doncs, això.

* Santiago Ramentol es doctor en Ciències de la Informació i membre de l'Associació Cristianisme del Segle XXI